

Θεσσαλονίκη 1912: Ο Άγιος Δημήτριος γυρίζει τον τροχό της ιστορίας για την πύλη των Βαλκανίων

/ [ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΕΙΣ](#)

Η σημερινή ημέρα, κατά την οποία η Εκκλησία τιμά τη μνήμη ενός λαοφιλούς στρατιωτικού Αγίου, του [Αγίου Δημητρίου](#), στον οποίο έχει αποδώσει την επωνυμία του Μεγαλομάρτυρα, ο νους πάντα ταξιδεύει στη Θεσσαλονίκη. Όχι μόνο για τους απανταχού Έλληνες, αλλά και για τους Ορθοδόξους των Βαλκανίων και όχι μόνο.

Του Νικολάου Ζαΐμη

Ο Άγιος Δημήτριος έχει συνδέσει το όνομά του με την πόλη. Δια του μαρτυρίου του και της Μυροβλυσίας του την κατέστη σύμβολο αυτής και **πανορθόδοξο κόμβο**

. Η μνήμη του ωστόσο είναι συνδεδεμένη και με ένα άλλο μεγάλο γεγονός, αυτός της απελευθέρωσης από τον Οθωμανικό ζυγό. Χρειάστηκαν σχεδόν πεντακόσια χρόνια για να αναπνεύσει και πάλι ελεύθερη η “νύμφη του Θερμαϊκού”, το στολίδι της Μακεδονίας το οποίο πήρε το όνομά της από την αδελφή του Μεγάλου Αλεξάνδρου.

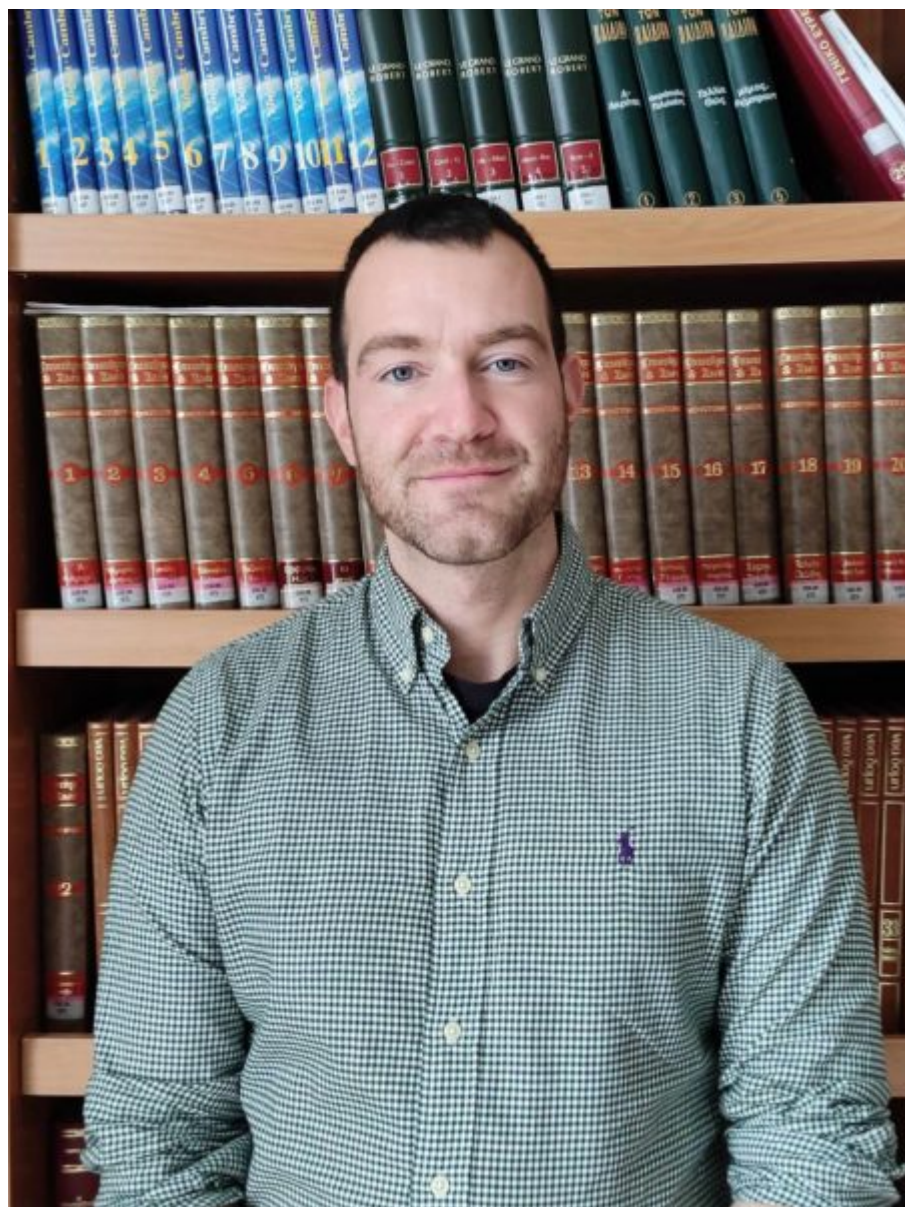
Στο διάβα των αιώνων την διεκδίκησαν πολλοί λαοί. Αυτή όμως δεν υπέκυψε ποτέ και μια μέρα σαν σήμερα στα 1912, με τη χάρη και τις πρεσβείες του Αγίου Προστάτη της Δημητρίας, ο Ταχτσίν Πάσας την παρέδωσε και πάλι εκεί όπου ανήκε, στους Έλληνες.

Οκτώβριος 1912: Όταν γύρισε ο τροχός της ιστορίας

Για την σύνδεση της σημερινής ημέρας με τα δύο αυτά γεγονότα μιλά στο Πρακτορείο “Ορθοδοξία” (ope.gr) ο **Διδάκτωρ Μεταβυζαντινής Ιστορίας της Τέχνης, Γιώργος Τερμεντζόγλου**.

“Λέγεται πως στην παράδοση της καθ’ ημάς ανατολής η αντίληψη περί χρόνου διαφέρει από τη γραμμικότητα που κυριαρχεί στο δυτικό πολιτισμικό παράδειγμα. Τα γεγονότα λαμβάνουν χώρα τη στιγμή που έχουν ωριμάσει οι συνθήκες και έχει έρθει η ώρα για το πλήρωμα του χρόνου”, αναφέρει.

Ο κ. Τερμεντζόγλου σημειώνει ότι τον Οκτώβριο του 1912 είχε φτάσει η στιγμή για να γυρίσει ο τροχός της ιστορίας και η άλλοτε συμβασιλεύουσα της βυζαντινής αυτοκρατορίας να απελευθερωθεί από την οθωμανική κυριαρχία μετά το πέρας 482 ετών από την υποδούλωση της το 1430. *“Η είσοδος του Ελληνικού στρατού ως ελευθερωτή της Θεσσαλονίκης υπήρξε αποτέλεσμα στρατηγικής προετοιμασίας, πολιτικής διορατικότητας, ταχύτητας και φυσικά καρπός της Θείας Πρόνοιας. Οι αλάλητοι στεναγμοί πέντε αιώνων δουλείας, το χαμένο ελληνικό αίμα του Μακεδονικού Αγώνα και οι θυσίες των νεομαρτύρων της Εκκλησίας δικαιώθηκαν το πρωινό της 26η Οκτωβρίου του 1912, που συνέπεσε με την ημέρα μνήμης του Αγίου Δημητρίου, πολιούχου και προστάτη της Θεσσαλονίκης”.*

“Οι θυσίες δικαιώθηκαν το πρωινό της 26ης Οκτωβρίου 1912” λέει στο ore.gr ο Δρ. Γιώργος Τερμεντζόγλου

Ο Άγιος δεσπάζει στον χωροχρόνο της πόλης

Η συμβασιλεύουσα χρειάστηκε πολλές φορές τη βοήθεια του Αγίου Δημητρίου. Αυτός ήταν πάντα εκεί και την βοηθούσε. Άλλωστε σε αυτή την πόλη μαρτύρησε. Εκεί η χάρις του Θεού ανέδειξε το μεγαλείο του. **Η απελευθέρωση της Θεσσαλονίκης είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με τη μορφή του Αγίου Δημητρίου.**

“Δεν θα μπορούσε άλλωστε να γίνει διαφορετικά, καθώς ο πολιούχος Άγιος δεσπάζει με την παρουσία του στον ιστορικό χωροχρόνο της πόλης με τα αναρίθμητα θαύματά του, που λυτρώσανε τους Θεσσαλονικείς από τα καθημερινά τους αδιέξοδα, αλλά και με την προστασία του στην αμυντική θωράκιση της πόλης έναντι των εισβολέων που την εποφθαλμιούσαν. Δεν ξεχνιούνται οι

θαυματουργικές παρεμβάσεις του στη διάσωση της Θεσσαλονίκης από τις επιδρομές των Αβάρων, των Σλάβων και των Βουλγάρων κατά τη διάρκεια της βυζαντινής περιόδου. Θαύμα και θέλημα Θεού θεωρείται και η απελευθέρωση της πόλης στα νεότερα χρόνια και μάλιστα την ημέρα της εορτής του πολιούχου και προστάτη της Αγίου”, μας λέει ο κ. Τερμεντζόγλου.

Ως υπέρμαχος της οικουμένης ο Άγιος Δημήτριος έκανε την Θεσσαλονίκη οικουμενικά γνωστή. Πήρα όλα τα συστατικά την οποία την συγκροτούσαν έως την απελευθέρωσή της και τα συνέδεσε δημιουργώντας το δικό της μεγαλείο στην χερσόνησο του Αίμου. Αρχαίος και Ρωμαϊκός κόσμος, Βυζάντιο και Τουρκοκρατία, συνύπαρξη διαφορετικών θρησκευτικών και εθνοτικών κοινοτήτων, είναι μόνο μερικά από τα στοιχεία που την κάνουν να ξεχωρίζει με το αποτύπωμα όλων των ιστορικών εκφάνσεών της να είναι έντονο σε κάθε γωνιά της και σήμερα.

Τα αναρίθμητα θαύματα του Αγίου λυτρώσανε τους Θεσσαλονικείς (Φωτο: Ραφαήλ Γεωργιάδης)

Η μορφή του Αγίου υπερβαίνει τις τυχόν εθνικές διαφορές

Ρωτήσαμε τον κ. Τερμεντζόγλου αν όλες οι διαμάχες του χθες μπορούν να αποτελέσουν εμπόδιο, αν όλα αυτά που μας χωρίζουν μπορούν να επουλωθούν μέσα από την οικουμενική διάσταση που προσλαμβάνει ο Άγιος. Ποιο τελικά είναι το αποτέλεσμα για τα Βαλκάνια, 111 χρόνια μετά από εκείνη την ημέρα κατά την

οποία ο Άγιος Δημήτριος γύρισε τον τροχό της ιστορίας;

“Η οικουμενική διάσταση της μορφής του Αγίου Δημητρίου μπορεί να συνδεθεί με την ιδιότητα της Θεσσαλονίκης ως πύλης των Βαλκανίων. Μία πόλη με αναμφισβήτητο ελληνορθόδοξο - βυζαντινό υπόβαθρο, που ακτινοβολεί πολιτιστικά σε όλα τα Βαλκάνια, προστατεύεται από τον Άγιο Δημήτριο, ο οποίος αποτελεί τον συνεκτικό ιστό των ορθόδοξων πληθυσμών της χερσονήσου του Αίμου. Με τη μορφή του υπερβαίνουνται οι τυχόν εθνικές διαφορές και επουλώνονται τα παλιά τραύματα στο πλαίσιο της αληθινής ενότητας που μπορεί να επιτευχθεί εντός της Εκκλησίας. Αποδείξεις της οικουμενικότητας του Αγίου εντοπίζονται σε καθημερινή βάση στον ομώνυμο ναό του στην πόλη της Θεσσαλονίκης, όπου συρρέουν πλήθη προσκυνητών από το σύνολο των βαλκανικών χωρών προκειμένου να λάβουν τη χάρη του”, απαντά.

Η 26η Οκτωβρίου, λοιπόν, στο Αγιολόγιο της Εκκλησίας καταγράφεται ως ημέρα μνήμης και τιμής του Αγίου Ενδόξου Μεγαλομάρτυρος Δημητρίου του Μυροβλύτου. Στο ημερολόγιο της εθνικής μνήμης καταγράφεται ως η ημέρα του έμελλε να χαράξει τη νέα πορεία της Θεσσαλονίκης Μια πορεία που συνεχίζει ακάθεκτη και σήμερα μυροβλίζοντας την οικουμένη.

Χιλιάδες προσκυνητές ζητούν καθημερινά τις πρεσβείες τους Αγίου Δημητρίου (Φωτο: Ραφαήλ Γεωργιάδης)